

Undervisningsbeskrivelse

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Termin	Maj-juni 2026
Institution	Herning HF & VUC
Uddannelse	Toårig hf
Fag og niveau	Naturvidenskabelig Faggruppe C
Lærer(e)	Kim Stendal Andreassen (biologi), Morten Bo Steen (geografi), Maria Slot (kemi)
Hold	25t NF

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Titel 1	Forløb 1: Naturvidenskabelig metode
Titel 2	Projekt 1: Formidling af eksperimenter
Titel 3	Forløb 2: Alkohol
Titel 4	Projekt 2: Alkohol
Titel 5	Forløb 3: Tekstiler
Titel 6	Projekt 3: Tekstiler
Titel 7	Afsluttende skriftligt produkt

Lærebøger:

Kemi:

- **Basiskemi C**, Helge Mygind m.fl., Haase & Søns forlag, 1. udgave, 2012
- **i-bog, [Forside | I gang med kemi](#)**, Lone Egebo m.fl., Nucleus, 2021
- **i-bog, [Kend Kemien 1](#)**, Henrik Parbo m.fl., Gyldendal, 2019
- **i-bog, [Kend kemien 2](#)**, Henrik Parbo m.fl., Gyldendal, 2019
- **i-bog, [Videre med kemi](#)**, Lone Egebo m.fl., Nucleus, 2022
- **Primærproducenter**, Benthe Schou, KemiForlaget, 1. udgave, 2012

Geografi:

- [Naturgeografiportalen](#), Sami Pedersen m.fl., Systime, 2025

Biologi:

- [Biologibogen C hf](#), Katrine Hulgard, Caroline-Marie Vandt Madsen. Systime 2021 (ibog)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Titel 1	Forløb 1: Naturvidenskabelig metode
Forløbets indhold og fokus	<p>Dette forløb har i alle tre fag haft fokus at arbejde i laboratoriet/felten og hvilken metode, der ligger bag.</p> <p>I kemi har fokus været på atomernes opbygning, samt ionforbindelser og molekylers opbygning og egenskaber.</p> <p>Geografi: har det faglige fokus været på jordklodens dannelse, landskabsdannelse og jordbundsforhold i Danmark samt vandets kredsløb og vandressourcer.</p> <p>I biologi har det handlet om den grundlæggende opbygning af celler og organismer, samt kroppens organsystemer med fokus på blodkredsløb, åndedræt og kønsorganer (sexualundervisning).</p>
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • Beskrive enkle problemstillinger af såvel enkel- som fællesfaglig karakter ved anvendelse af viden, modeller og metoder fra biologi, geografi og/eller kemi • Gennemføre og dokumentere empiribaseret arbejde af kvalitativ og kvantitativ karakter under hensyntagen til sikkerhed i laboratoriet og i felten • Præsentere, vurdere og formidle data fra empiribaseret arbejde, herunder beskrive og forklare enkle sammenhænge mellem det empiribaserede arbejde og viden, modeller og metoder fra fagene • Udtrykke sig mundtligt og skriftligt ved brug af fagenes begreber og repræsentationer
Kernestof	<p>Fællesfaglige områder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naturvidenskab i elevernes hverdag • Den naturvidenskabelig arbejdsmetode • Arbejdsformer i laboratoriet (herunder sikkerhed) <p>Kemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grundstoffernes periodesystem • Kemiske bindingstyper, tilstandsformer og blandbarhed • Organiske og uorganiske molekylers og ionforbindelsers opbygning, navngivning, egenskaber og anvendelse • Kemiske reaktioner, herunder simple redox- og syre-basereaktioner <p>Geografi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vejrforhold, klima, klimaændringer og vandressourcer • Jordens og landskabernes processer • Natur- og menneskeskabte stofkredsløb og energistrømme • Naturbetingede ressourcer, produktion, teknologi og bæredygtighed <p>Biologi:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Cellers opbygning, celleorganellernes funktion, cellulære processer og enzymer • Organsystemers opbygning og funktion • Økologi, herunder samspil mellem arter, mellem arter og deres omgivende miljø samt biodiversitet
Anvendt materiale.	<p><u>Kemi:</u> Kernestof: Basiskemi C: s. 31 – 38; 41 – 44; 46 – 47; 53; 56 – 60: 67 – 74 I gang med kemi: 1.6 Atomets opbygning I gang med kemi I gang med kemi: 1.7 Grundstoffer I gang med kemi I gang med kemi: 1.7.1 Grundstoffernes periodesystem I gang med kemi I gang med kemi: 1.7.2 Grundstoffernes fordeling af elektroner i skallerne I gang med kemi</p> <p><u>Geografi:</u> Jordens dannelse Big bang Livets opståen Danmark isdækket Vand i bevægelse Vandets kredsløb Vandforbrug Vandforurening Grundvandsforurening i DK Porøsitet og permeabilitet Vandforbrug Vandforurening Overfladisk og underjordisk afstrømning Jordvand og grundvand</p> <p>PDF: Det danske landskab (udarbejdet af læreren – 7,5 sider) PDF: Grundvandsdannelse (Uddrag fra Geoviden nr. 2, juni 2019 s. 4-5)</p> <p>Supplerende stof: Den glacielle landskabsserie</p> <p>Video: Video om smeltevandssletter Video: Video om randmoræner Video: Video om tunneldale Video: Video om dødislandskaber Video: Video om bakkeøer Video: Porøsitet og permeabilitet Video: Danmark og istiderne Video: Jordens historie på 24 timer</p> <p><u>Biologi:</u> Kernestof: Celler</p>

	<p> Prokaryote celler Bakterier Eukaryote celler inklusiv undersiderne Cellemembran Passiv transport Tilpasset PDF om Blodkredsløbet fra systime! Ca. 11 sider Træk vejret - Lungerne (video) Cellernes energiproduktion Sex og befrugtning </p> <p> Videoer: Lungerne: https://biologibogenchf.systime.dk/?id=872#c4800 Hjertet: https://biologibogenchf.systime.dk/?id=870#c4779 Blodkarnettet: https://biologibogenchf.systime.dk/?id=868#c4765 </p> <p> Supplerende stof: <ul style="list-style-type: none"> • PDF om vanddyr og iltoptagelse (fra biologi til tiden) • Har du styr på vaginaen • Har du styr på penis • Film om kønsorganer (Video) • Myter om prævention (Video) </p> <p> Artikel: Lækre lopper scorer bedst (Aktuel Naturvidenskab Nr. 3 2014 s. 8-11) </p> <p> Eksperimentelt arbejde: </p> <p> Kemi: <ul style="list-style-type: none"> • Saltes opløselighed – Reaktioner mellem ionforbindelser (Journal) • Elektronparbinding – øvelse med molekylemodeller (Journal) • Vands egenskaber – polaritet (Rapport) </p> <p> Geografi: <ul style="list-style-type: none"> • Jordbundsanalyse • Vand gennem jord • Vandvilkår • Felttur Vandløbsundersøgelse (Bestemmelse af vandføring) </p> <p> Biologi: <ul style="list-style-type: none"> • Den heldige kartoffel – osmoseforsøg (journal) • Mikroskopi af celler (Journal) • Puls og blodtryk (journal) </p>
Arbejdsformer	Klasseundervisning, eksperimentelt arbejde, gruppearbejde, individuelt arbejde
Omfang	39 moduler (58,5 timer)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Titel 2	Projekt 1: Formidling af eksperimenter
Forløbets indhold og fokus	Elever arbejder gruppevis med formidling af naturvidenskabelige eksperimenter på baggrund af kernestoffet i forløb 1 Fokus på den naturvidenskabelige arbejdsmetode
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • Præsentere, vurdere og formidle data fra empiribaseret arbejde, herunder beskrive og forklare enkle sammenhænge mellem det empiribaserede arbejde og viden, modeller og metoder fra fagene • Udtrykke sig mundtligt og skriftligt ved brug af fagenes begreber og repræsentationer
Kernestof	Kernestoffets eksperimenter fra forløb 1.
Anvendt materiale.	Materialet er elevernes journaler og rapporter fra forløb 1 i de tre forskellige fag Introside om formidling af eksperimenter Kemi: <ul style="list-style-type: none"> • Saltes opløselighed – Reaktioner mellem ionforbindelser (Journal) • Vands egenskaber – polaritet (Rapport) Geografi: <ul style="list-style-type: none"> • Jordbundsanalyse • Vand gennem jord • Vandvilkår • Felttur Vandløbsundersøgelse (Bestemmelse af vandføring) Biologi: <ul style="list-style-type: none"> • Vandløbskvalitet, Makro-Index (Journal) • Mikroskopi af celler (Journal) • Hjertets og lungernes funktion (journal)
Arbejdsformer	Projektarbejde, mundtlig fremlæggelse, eksperimentelt arbejde
Omfang	2 moduler (3 timer)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Titel 3	Forløb 2: Alkohol
Forløbets indhold og fokus	<p>I dette forløb har vi arbejdet med hvordan alkohol er opbygget, fremstilles og påvirker kroppen. Desuden har vi haft fokus på fremstilling af cider – tværfaglig øvelse.</p> <p>Desuden har vi arbejdet med følgende emner i fagene</p> <p>I kemi har vi haft fokus på den organiske kemi, samt kemiske mængdeberegninger, herunder beregning af stofmængdekonzentration</p> <p>Geografi: Vi har arbejdet med hvordan klimatiske forhold og jordbund påvirker produktion af alkohol – herunder vindyrkning i Danmark.</p> <p>I biologi er der arbejdet med cellemembran og transportprocesser, cellulære processer (fotosyntese, respiration og gæring), enzymer, celledeling, bioteknologi (gæring og gensplejsning), genetik og evolution samt alkohol i menneskekroppen.</p>
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • Gennemføre og dokumentere empiribaseret arbejde af kvalitativ og kvantitativ karakter under hensyntagen til sikkerhed i laboratoriet og i felten • Indsamle, vurdere og anvende biologi-, geografi- og kemifaglige tekster og informationer fra forskellige typer af kilder • Udtrykke sig mundtligt og skriftligt ved brug af fagenes begreber og repræsentationer • Sætte lokale natur- og samfundsmæssige forhold ind i en regional eller global sammenhæng og forstå globale processers lokale konsekvenser
Kernestof	<p>Fællesfaglige områder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alkoholers egenskaber og produktion • Alkohols fremstilling og forbrug i forskellige områder i verden • Alkohols virkning i kroppen <p>Kemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stofmængdeberegninger i relation til reaktionsskemaer, herunder stofmængdekonzentration • Kemiske bindingstyper, tilstandsformer og blandbarhed • Organiske og uorganiske molekyler og ionforbindelsers opbygning, navngivning, egenskaber og anvendelse • Kemiske reaktioner, herunder simple redox- og syre-basereaktioner <p>Geografi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vejrforhold, klima, klimaændringer og vandressourcer • Naturbetingede ressourcer, produktion, teknologi og bæredygtighed <p>Biologi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biologiske makromolekyler og deres biologiske betydning • Cellers opbygning, celleorganellernes funktion, cellulære processer og enzymer

	<ul style="list-style-type: none"> • Genetik og DNA's rolle • Bioteknologiske metoder og deres anvendelse • Organsystemers opbygning og funktion
Anvendt materiale.	<p><u>Kemi:</u></p> <p>Kernestof: Basiskemi C: s. 8 – 10; 64 – 67; 82 – 93; 104 – 107; 117 – 131</p> <p>Supplerende stof: Kend kemien 1: Alkoholer Kend Kemien 1 (systeme.dk) Hvordan navngives alkoholer? Kend Kemien 1 (systeme.dk)</p> <p><u>Geografi:</u></p> <p>Kernestof</p> <p>Om atmosfæren Breddegradens betydning Klima- og plantebælter Klimasystemer og klimazoner Drivhuset omkring Jorden Strålingsbalancen Længere vækstsæson Lufttryk Lufttrykkets variation Termiske tryk Overfladens betydning Fugtighed Skyer</p> <p>PDF: Oversigt – Klimazoner og plantebælter (udarbejdet af læreren – 2 sider) Video: Hvorfor regner det?</p> <p>Supplerende stof</p> <p>Artikel: Danmarks største vingård er solgt Artikel: Havet passer godt på vinen Video: Film om Solen og Jorden Film: Europas nye vinkort</p> <p>Geografi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indstrålingsvinkel og vin (Journal) • Overfladers absorption (Journal) • Den lokale strålingsbalance (Journal) • Opvarmning og afkøling af sand og vand (Journal) <p><u>Biologi:</u> Hvad skal vi spise? Kulhydrater</p>

	<p>Fedtstoffer Proteiner Enzymer Enzymaktivitet 1. Hvorfor beruser unge sig? 2. Ethanol – et lille molekyle med stor virkning Alkoholmolekylet Alkohols optagelse i kroppen Alkohol og cellemembranen Blodkredsløbet – hovedvejen for alkoholtransport Gæring Gær Alkoholconcentrationen i udåndingsluften – alkometre Alkometertest Ethanols indflydelse på levercellernes carbohydratstofskifte Alkohol og diabetes Insulin og glukagon Case 1: Alkohols påvirkning af hjernen og sanserne Cellekerne og arvemateriale Øllets enzymer bliver til - proteinsyntesen Enzymaktivitet Mendel</p> <p>PDF: Genetiske grundbegreber, biologi til tiden si 106-111</p> <p>Video: DNA, Kromosomer & Gener</p> <p>Eksperimentelt arbejde: Kemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Natron (Journal) • Det brændende stearinlys (Rapport) • Produktion af cider (Journal) <p>Biologi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • PTC smagstest (Journal) • Gæringsforsøg (Journal) • Klasseforsøg Eksperiment med promillebriller (Journal)
Arbejdsfor- mer	Klasseundervisning, eksperimentelt arbejde, gruppearbejde, individuelt arbejde
Omfang	40 moduler (60 timer)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Titel 4	Projekt 2: Alkohol
Forløbets indhold og fokus	Projektarbejde over en valgt problemstilling med produktion af PowerPoint og efterfølgende fremlæggelse. Problemstillinger: <ol style="list-style-type: none"> 1. Hvordan produceres alkohol og hvilke faktorer skal en vinproducent i Danmark overveje - nu og i fremtiden? 2. Hvorledes kan klimaet forklare de foretrukne typer alkoholiske drikke, der kan produceres rundt om i verden? Hvordan kan alkoholindtag påvirke kroppens funktioner?
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • Beskrive enkle problemstillinger af såvel enkel- som fællesfaglig karakter ved anvendelse af viden, modeller og metoder fra biologi, geografi og/eller kemi • Indsamle, vurdere og anvende biologi-, geografi- og kemifaglige tekster og informationer fra forskellige typer af kilder • Udtrykke sig mundtligt og skriftligt ved brug af fagenes begreber og repræsentationer • Sætte lokale natur- og samfundsmæssige forhold ind i en regional eller global sammenhæng og forstå globale processers lokale konsekvenser • Undersøge problemstillinger samt udvikle og vurdere løsninger, hvor fagenes viden og metoder anvendes.
Kernestof	Fællesfaglige områder: <ul style="list-style-type: none"> • Naturvidenskab i elevernes hverdag • Sundhed og levevilkår • Miljø og bæredygtighed
Anvendt materiale	Eleverne arbejder med figurbanker (PowerPoints) samt links til artikler og hjemmesider om deres emne. Lægeforeningen har ni forslag til at ændre den danske alkoholkultur <i>Signe Thomsen, journalist, 27. november 2024, 14.42 Politiken.dk</i> Kilde: https://politiken.dk/danmark/sundhed/art10180893/I%C3%A6geforeningen-har-ni-forslag-til-at-%C3%A6ndre-den-danske-alkoholkultur (abonnement) Sådan kan et længerevarende højt alkoholforbrug påvirke dit helbred Annette Aggerbeck, maj 2024, sygeforsikring Danmark Kilde: https://www.sygeforsikring.dk/nyt-sundt/saadan-kan-et-laengerevarende-hoejt-alkoholforbrug-paavirke-dit-helbred Kan din yndlingsdrik overleve klimaforandringerne? 16. september, 2020 <i>I samarbejde med VICE ser Zurich på nogle af de måder, som klimaforandringer kan komme til at påvirke vores liv på i fremtiden.</i> Oversat fra artiklen: https://www.zurich.com/media/magazine/2020/will-your-favourite-drink-survive-climate-change

Ar- bejds- former	Projektarbejde, mundtlig fremlæggelse. IT: PowerPoint Træning i tværfaglig formidling af en problemstilling, mundtlig fremlæggelse, evaluering og konstruktiv kritik.
Om- fang	5 moduler (7,5 timer)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Titel 5	Forløb 3: Tekstiler
Forløbets indhold og fokus	<p>Fokus i dette forløb har været på fremstilling forbrug og miljøforhold omkring menneskets brug af tekstiler.</p> <p>I kemi har vi haft fokus på polymere i forbindelse med tekstilfibre, samt redoxreaktioner i farvningen af tekstiler. Desuden har vi arbejdet med syrer og baser.</p> <p>I geografi har vi i starten af forløbet fokuseret på befolknings- og erhvervsgeografi, derefter ændrede vi fokus til produktion/forbrug/overforbrug – herunder energiforbrug og fossile brændsler. Til sidst knyttede vi trådene sammen ved at arbejde med bæredygtighed, værdikæder og cirkulær økonomi i tekstilindustrien.</p> <p>I biologi har fokus været på økologi – økosystemers opbygning og funktion, planters livskrav og fødekæder/fødenet. Vi har også arbejdet med miljøproblemer i forbindelse med tekstilproduktion med fokus på havmiljø – eutrofiering, pesticider, bioakkumulation mm.</p>
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • Gennemføre og dokumentere empiribaseret arbejde af kvalitativ og kvantitativ karakter under hensyntagen til sikkerhed i laboratoriet og i felten • Præsentere, vurdere og formidle data fra empiribaseret arbejde, herunder beskrive og forklare enkle sammenhænge mellem det empiribaserede arbejde og viden, modeller og metoder fra fagene • Indsamle, vurdere og anvende biologi-, geografi- og kemifaglige tekster og informationer fra forskellige typer af kilder • Udtrykke sig mundtligt og skriftligt ved brug af fagenes begreber og repræsentationer • Sætte lokale natur- og samfundsmæssige forhold ind i en regional eller global sammenhæng og forstå globale processers lokale konsekvenser
Kernestof	<p>Fællesfaglige områder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Miljø og bæredygtighed • Ressourceudnyttelse, produktion og teknologi <p>Kemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stofmængdeberegninger i relation til reaktionsskemaer, herunder stofmængdekonzentration • Organiske og uorganiske molekylers og ionforbindelsers opbygning, navngivning, egenskaber og anvendelse • Kemiske reaktioner, herunder simple redox- og syre-basereaktioner <p>Geografi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Natur- og menneskeskabte stofkredsløb og energistrømme • Naturbetingede ressourcer, produktion, teknologi og bæredygtighed • Befolkningsforhold, byudvikling og erhverv i en globaliseret verden.

	<p>Biologi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biologiske makromolekyler og deres biologiske betydning • Cellers opbygning, celleorganellernes funktion, cellulære processer og enzymer • Økologi, herunder samspil mellem arter, mellem arter og deres omgivende miljø samt biodiversitet.
<p>Anvendt materiale.</p>	<p>Kemi:</p> <p>Kernestof: Basiskemi C: s. 153 – 170; 173 – 174</p> <p>Supplerende stof: Kend kemien 2: Bomuld og hør Kend Kemien 2 Syntetiske fibre Kend Kemien 2</p> <p>Videre med kemi: 1.1 Stråling, lys og farver Videre med kemi Farver og komplementærfarver Videre med kemi</p> <p>PDF: Primærproducenter: s. 34; 42</p> <p>Geografi:</p> <p>Kernestof</p> <p>Global befolkningstilvækst Befolkningsbalanceligningen Den demografiske transitionsmodel Den demografiske transition i Danmark Erhvervsudvikling og hovederhverv Erhvervsinddeling Lokalisering Urbanisering Ændrede levemåder Bybegrebet Den historiske byudvikling Urbane modeller Klimatilpasninger Begrebet bæredygtighed Økologiske fodspor Resurser og reserver Energi Begrebet energi De forskellige energiformer Energistrømme Kulstof Kulstofkredsløbet Dannelse af olie og naturgas Vedvarende energi</p>

[Forbrug af vedvarende energi](#)

Experimentarium: [Kulstofkredsløbet](#)

<https://www.tekstilrevolutionen.dk/project/baeredygtighed-hvad-er-det/>

<https://www.tekstilrevolutionen.dk/project/t-shirt-co2-aftryk/>

Supplerende stof

[Megabyer i fremtiden](#)

<https://www.tekstilrevolutionen.dk/project/t-shirt-co2-aftryk/>

[Earth Overshoot Day Danmark 2020](#)

<https://concito.dk/nyheder/stort-potentiale-cirkulaere-tekstilstroemme>

<https://cirkulaer.dk/toej-tekstiler>

PDF: Rundt om tøjindustrien s. 6-9 og 24-29

PDF: Hvad er et uland? (udarbejdet af læreren – 1 side)

Video: [Hvad er prisen for vores tøjforbrug?](#)

Video: [Olie og gasdannelse](#)

Video: [Kulstoffets kredsløb](#)

Eksperimentelt arbejde:

Geografi:

- Fourastier og trekantsdiagrammer (Journal)
- Beskriv et lands befolkning (Rapport)
- (Journal)
- Beskriv et lands befolkning (Rapport)
- Oliens migration (Journal)

Biologi:

Kernestof

[4.1 Økosystemer](#)

[Biotiske og abiotiske forhold](#)

[Energistrøm og fotosyntese](#)

[4.3 Stofkredsløb](#)

[Vækst](#)

[Primærproduktion - betydning for økosystemet](#)

[Fødekæder](#)

[Begrænsende Faktorer](#)

[Eutrofiering](#)

[4.3 Domesticering og forædling](#)

[Bioteknologi og planteavl](#)

[Genmodificerede afgrøder](#)

[DNA-opformering i bakterier](#)

[Fordele og ulemper ved genmodificerede afgrøder](#)

[Bioakkumulation og biomagnifikation](#)

	<p>Artikel: https://videnskab.dk/naturvidenskab/gmo-bomuld-giver-flere-insekter-hos-naboen/</p> <p>Artikel: Tøj: Sådan skader produktionen https://taenk.dk/forbrugerliv/baeredygtighed/toej-saadan-skader-produktionen</p> <p>PDF: Tekstilfibre – oversigt PDF: Tip tøj – Tøjets fibre Video: Begrænsende faktorer Video: Energistrømme</p> <p>Supplerende stof: Video: Hvad kvæler livet i havet? Hjemmeside: https://www.99arter.dk/</p> <p>Eksperimentelt arbejde: Kemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pH-bestemmelse ved hjælp af rødkål (Journal) • Eddikesyreindholdet i husgoldningseddike (Rapport) • Er der flere farver i sort? (Journal) • Tekstilarvning med indigo (Journal) <p>Biologi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fotosyntese og respiration (journal)
Arbejdsformer	Individuelt arbejde skriftligt og mundtligt, klasseundervisning, gruppearbejde, eksperimentelt arbejde,
Omfang	38 moduler (57 timer)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Titel 6	Projekt 3: Tekstiler
Forløbets indhold og fokus	<p>Fremstilling af synopsis over 1 af følgende 2 mulige emner.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hvilken farve har din t-shirt? Hvordan produceres og farves bomuld til tøjproduktion og hvordan belaster produktionen miljøet? 2. En t-shirt af plastikflasker. Hvordan produceres tøj lavet af fleece og hvordan belaster produktionen miljø og klima? <p>Eleverne gennemgår i grupper arbejdet for lærerne under eksamenslignende forhold.</p>
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • Beskrive enkle problemstillinger af såvel enkel- som fællesfaglig karakter ved anvendelse af viden, modeller og metoder fra biologi, geografi og/eller kemi • Indsamle, vurdere og anvende biologi-, geografi- og kemifaglige tekster og informationer fra forskellige typer af kilder • Udtrykke sig mundtligt og skriftligt ved brug af fagenes begreber og repræsentationer • Sætte lokale natur- og samfundsmæssige forhold ind i en regional eller global sammenhæng og forstå globale processers lokale konsekvenser • Undersøge problemstillinger samt udvikle og vurdere løsninger, hvor fagenes viden og metoder anvendes.
Kernestof	Fællesfaglige områder: <ul style="list-style-type: none"> • Naturvidenskab i elevernes hverdag • Miljø og bæredygtighed • Ressourceudnyttelse, produktion og teknologi • Stoffer, materialer og produkter
Anvendt materiale	<p>Eleverne arbejder med figurbanker (PowerPoints) samt links til artikler og hjemmesider om deres emne.</p> <p>https://taenk.dk/forbrugerliv/baeredygtighed/toej-saadan-skader-produktionen https://mst.dk/borger/sundhed-og-kemi/toej-og-sko/kemi-og-mode https://illvid.dk/naturen/bomuld https://hemp-copenhagen.com/da/pages/hemp-science?srsId=Afm-BOoq8iD1852FBNWt5LnEiGUJhXzrORVKyrDZr0qd130kRi30P-pOK https://plasticchange.dk/mission-mikroplastik/hvorfor-skal-vi-bekymre-os/ https://naturegeografiportalen.systime.dk/?id=614#c3243 https://projekter.au.dk/havet/undervisningsforloeb/forloebsoversigt/plastik-paa-tvaers/plastic-i-havet/effekt-paa-oekosystemet https://kingcason.com/how-sustainable-is-fleece-fabric/</p>

Arbejdsfor- mer	Tværfagligt arbejde projektarbejde i grupper, planlægning, skriftligt arbejde (synopsis), mundtlig fremstilling (eksamenslignende fremlæggelse).
Omfang	5 moduler (7,5 timer)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Titel 7	Afsluttende skriftligt produkt (ASP)
Forløbets indhold og fokus	Arbejde med at producere synopsis ud fra et af nedenstående emner, hvor eleverne selv skal finde en vinkel at arbejde ud fra: Emner er ikke klar endnu
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • Beskrive enkle problemstillinger af såvel enkel- som fællesfaglig karakter ved anvendelse af viden, modeller og metoder fra biologi, geografi og/eller kemi • Indsamle, vurdere og anvende biologi-, geografi- og kemifaglige tekster og informationer fra forskellige typer af kilder • Udtrykke sig mundtligt og skriftligt ved brug af fagenes begreber og repræsentationer • Sætte lokale natur- og samfundsmæssige forhold ind i en regional eller global sammenhæng og forstå globale processers lokale konsekvenser • Undersøge problemstillinger samt udvikle og vurdere løsninger, hvor fagenes viden og metoder anvendes.
Kernestof	Alt stof fra de foregående forløb og projekter.
Anvendt materiale.	Eleverne arbejder med figurbanker (PowerPoints) samt links til artikler og hjemmesider om deres emne.
Arbejdsformer	Individuelt eller gruppebaseret tværfagligt arbejde projektarbejde, planlægning, skriftligt arbejde (synopsis), træning af fremlæggelse frem mod eksamen, prøveeksamen.
Omfang	6 moduler (9 timer)